

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการรับรู้คุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะ การตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนริมน้ำจันทบูรผ่านประสบการณ์การรับรู้ของคนในชุมชน และนักท่องเที่ยวในฐานะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดจันทบุรี และเพื่อศึกษาแนวทาง การจัดการการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพทางศิลปะ

โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าข้อมูล
 2. การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
 3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 4. การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 6. การวิเคราะห์ข้อมูล
 7. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ
- ในการศึกษาดังกล่าวมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร บทความ วารสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้
ศึกษาหนังสือ เอกสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัย แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2. การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องการรับรู้คุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะและการตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนริมน้ำจันทบูรผ่านประสบการณ์การรับรู้ของคนในชุมชน และนักท่องเที่ยวในฐานะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดจันทบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่นักท่องเที่ยว ผู้ที่อาศัยและประกอบธุรกิจย่านชุมชนริมน้ำจันทบูร และผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1 นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชุมชนริมน้ำจันทบูรซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย เนื่องจากนักท่องเที่ยวที่เข้ามาส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ผู้วิจัยต้องการทราบการรับรู้ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเพื่อพัฒนาหาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวไทยเที่ยวไทย โดยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) เนื่องจากไม่รู้จำนวนนักท่องเที่ยวที่แน่นอน จึงใช้สูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (ทาโร ยามาเน่) ที่ความคลาดเคลื่อน 5 % จึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน แต่ด้วยข้อจำกัดด้านเวลาจึงทำให้เก็บได้จำนวน 300 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 โดยมีการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่เก็บทั้งหมดแล้ว

2.2 ผู้ที่อาศัยและประกอบธุรกิจย่านชุมชนริมน้ำจันทบูร ใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยสุ่มจากผู้ที่อาศัยย่านชุมชนริมน้ำจันทบูร ผู้ประกอบการที่เปิดร้านค้าขายของทั้งอุปโภคและบริโภค เนื่องจากเป็นกลุ่มคนที่อาศัยและใช้ชีวิตในชุมชนทำให้คลุกคลีกับวิถีชีวิตที่สืบทอดส่งต่อรุ่นต่อรุ่นซึ่งคนที่อาศัยส่วนใหญ่เป็นคนพื้นถิ่นที่ส่งผ่านวิถีชีวิตมาอย่างยาวนานทำให้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่จะเข้าใจและรับรู้สุนทรียภาพของชุมชนได้เป็นอย่างดี จำนวน 20 คน

2.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม ใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 3 คน โดยคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาชุมชน 1 คน และผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาชุมชน 2 คน จากมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยประจำท้องถิ่นของจังหวัดจันทบุรี โดยสำนักศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถือได้ว่าการประสานและพัฒนาด้านวัฒนธรรมในจังหวัดจันทบุรี รวมทั้งชุมชนริมน้ำจันทบูรอย่างต่อเนื่อง ทำให้รู้เข้าใจ และเชี่ยวชาญด้านการจัดการวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือ 2 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม เก็บข้อมูลทั้งนักท่องเที่ยว ผู้ที่อาศัยและประกอบธุรกิจย่านชุมชนริมน้ำจันทบูร และผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (Checklist) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเพศ อายุ อาชีพ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยเป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นการรับรู้คุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะและการตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนริมน้ำจันทบูรผ่านประสบการณ์การรับรู้ของคนในชุมชน และนักท่องเที่ยว ในฐานะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วยการรับรู้คุณค่าในสองด้าน คือด้านคุณค่าทางความงาม และด้านคุณค่าทางเรื่องราว โดยผู้วิจัยมีการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม จำนวน 3 คน ในส่วนของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การรับรู้คุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะและการตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนริมน้ำจันทบูรผ่านประสบการณ์การรับรู้ของคนในชุมชน และนักท่องเที่ยว ในฐานะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดจันทบุรี มาวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างรายการข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยด้วยค่า IOC ได้เท่ากับ 0.80 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.85

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลจากผู้ที่อาศัยและประกอบธุรกิจย่านชุมชนริมน้ำจันทบูร และผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรม เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด (Open-end) ประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเพศ อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นการรับรู้คุณค่าสุนทรียภาพทางศิลปะและการตระหนักถึงความสำคัญของชุมชนริมน้ำจันทบูรผ่านประสบการณ์การรับรู้ของคนในชุมชน และนักท่องเที่ยว ในฐานะแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดจันทบุรี ซึ่งแบบสัมภาษณ์ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน จากข้อคำถามสรุปเป็นแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมสุนทรียภาพทางศิลปะออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านจุดมุ่งหมาย ด้านการบริหารจัดการ ด้านกลุ่มเป้าหมาย ด้านรูปแบบ และด้านการสร้างสรรค์

4. การพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 4.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 4.2 กำหนดขอบเขตและเนื้อหาที่ศึกษา เพื่อกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือที่ใช้
- 4.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่ มาวิเคราะห์สร้างเป็นข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย ในรูปแบบของแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์
- 4.4 ปรับแก้เครื่องมือการวิจัยที่ประกอบด้วยแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่มีความสมบูรณ์เหมาะสมในการวิจัย และสามารถนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนตุลาคม ถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2560 โดยการแจกแบบสอบถามให้กับนักท่องเที่ยว

5.2 ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไปยังนักท่องเที่ยวย่านชุมชนริมน้ำจันทบูรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตัวเอง ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลด้วยตนเองในวันเสาร์ และวันอาทิตย์ ซึ่งมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวเป็นจำนวนมาก

5.2 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ และเก็บข้อมูลแบบสอบถามกับผู้ที่พักอาศัยและประกอบธุรกิจย่านชุมชนริมน้ำจันทบูร และผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมด้วยตนเอง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับเพศ อายุ อาชีพ และความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยสรุปและอภิปรายผลในประเด็นหลัก จัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นการวิจัย วิเคราะห์ข้อมูล สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

7. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปและอภิปรายผลในประเด็นหลักของการวิจัย โดยนำเสนอข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต โดยจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นวิจัย จากนั้นผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ส่วนมาสรุปผลการวิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ และอภิปรายผลการวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ พร้อมข้อเสนอแนะในประเด็นสำคัญๆ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี